

SVI SMO MI NOVINARI: ANALIZA RADIKALNO DESNOG POIMANJA PRAKSI I NORMATIVNE ULOGE NOVINARSTVA NA PRIMJERU FORUMA 4CHAN

Matej Mikašinović-Komšo

IZVORNI ZNANSTVENI RAD / DOI: 10.20901/ms.15.29.5 / PRIMLJENO: 9.7.2023.

SAŽETAK U radu se razmatra radikalno desno viđenje praksi i normativne uloge novinarstva. Nakon prikaza normativnih uloga novinarstva (nadzorna, facilitativna, radikalna i kolaborativna) i radikalno desnog foruma 4chan, a posebno podforumu /pol/ (Politically Incorrect), provodi se kombinacija kvantitativne i kvalitativne analiza sadržaja objava /pol/ korisnika. Analizom je utvrđena prisutnost negativne percepcije praksi suvremenog novinarstva, u kojoj se ističe uvjerenje da je pravo novinarstvo umrlo, javljaju se optužbe da novinarstvo širi propagandu i lažne vijesti te da je podređeno interesima Židova, globalista i kapitalista, kao i pozivi na nasilje nad novinarima. Utvrđena je i prisutnost razmatranja normativne uloge novinarstva, koja se pokazala najbližijom nadzornoj i radikalnoj ulozi, pogotovo po pitanju pružanja informacija i otvaranja dvosmjerne komunikacije između vlasti i građana. Pritom je ključni nalaz analize utvrđivanje specifičnih normativnih razmatranja novinarstva od strane radikalno desne /pol/ zajednice – isticanje radikalne vizije građanina kao novinara, propaganda kao esencija novinarstva te novinarstvo kao prostor za borbu narativa.

KLJUČNE RIJEČI

4CHAN, RADIKALNA DESNICA, NOVINARSTVO, MEDIJI, NORMATIVNA ULOGA

Bilješka o autoru

Matej Mikašinović-Komšo :: Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu ::
komshov@gmail.com

UVOD

Prema Heldu (1996) demokracija je politički poredak obilježen potrebom uključivanja pojedinaca u političke procese. U takvim razmatranjima novinarstvo ima neizostavnu ulogu – ako informacije putem kojih javnost može raspravljati, kritizirati i utjecati na ideje i politiku predstavljaju temelj demokracije, onda su novinari ključni akteri, jer omogućuju diseminaciju informacija prema građanima. Zbog takve se percepcije o novinarstvu često govori kao o četvrtoj grani vlasti, koja ima ulogu čuvara demokracije te posrednika između javnog mnijenja i vladajućih institucija društva (Boyce, 2008). Odnos novinarstva i demokracije percipira se toliko snažnim da se tvrdi kako ne mogu postojati jedno bez drugog. Međutim, ulogu medija nije moguće svesti samo na objavu vijesti o politici i demokraciji, jer se novinarstvo manifestira u razmatranju šire uloge politike i demokracije u društvu (Ahva i Steensen, 2020, str. 45). Naime, novinarstvo nema svoju jedinstvenu esenciju kojom se vodi, jer se ona diskurzivno stvara kroz razmatranje identiteta te značenja društva i demokracije; samim je time uloga novinarstva u društvu podložna interpretacijama, oblikovanju te kritiziranju. Ovisno čija interpretacija značenja i uloge novinarstva za društvo prevlada u danom trenutku, dolazi do transformacije identiteta novinarstva, čime će se legitimirati i uspostaviti drukčije novinarske norme, ideje i prakse (Hanitzsch i Vos, 2016).

Novinarstvo može imati različite uloge, a one se u literaturi dijele na prakse novinarstva (načine na koje novinarstvo funkcionira u zbilji) i setove normativnih uvjerenja o novinarstvu (Hanitzsch i Örnebring, 2019, str. 108). Normativne se uloge novinarstva definiraju „generaliziranim očekivanjima za koje novinari vjeruju da postoje u društvu među različitim grupama, koje smatraju normativno prihvatljivima te koje utječu na njihovo ponašanje na poslu” (Donsbach, 2008, str. 2605). Pritom se u razmatranju mogućih normativnih uloga medija često polazi iz demokratske i politički umjerene pozicije, pri čemu se zane-maruju ekstremniji stavovi prema novinarstvu te njegovoj društveno-političkoj ulozi. Cilj je rada stoga utvrditi kakvo viđenje praksi i normativne uloge novinarstva imaju pripadnici radikalno desnih zajednica. Pregledom temeljnih zadaća novinarstva te normativnih viđenja uloge novinarstva, kao i prikazom radikalno desne zajednice internetskog foruma *4chan*, točnije njegova podforumu */pol/ (Politically Incorrect)*, pripremljen je metodološki okvir za provedbu kombinacije kvantitativne i kvalitativne analize sadržaja objava članova */pol/* zajednice. Nalazi će analize u diskusiji biti stavljeni u širi kontekst normativnih uloga novinarstva i ciljeva suvremene radikalne desnice radi utvrđivanja sličnosti i razlika uočanih nalaza s istima, dok će zaključak pružiti sažetak ključnih nalaza, ali i ponuditi daljnje smjerove za istraživanje.

RAZVOJ NORMATIVNE ULOGE NOVINARSTVA

Pokušaji znanstvenog definiranja normativne uloge novinarstva započeli su nakon Drugog svjetskog rata, kada se osvijestila moć koju ono ima u oblikovanju javnog mnijenja i komunikacije (Hanitzsch i Vos, 2016). Među prvim značajnim pokušajima uspostavljanja normativnih uloga novinarstva bila je knjiga *Four Theories Of The Press*, u kojoj se tvrdilo da novinarstvo uvijek poprima oblik društveno-političkih struktura unutar kojih

djeluje (Siebert i sur., 1984, str. 1). Ta je knjiga potakla rasprave o normativnim ulogama novinarstva, ali su je kasnije istraživači kritizirali, ističući kako razmatranja novinarstva u toj teoriji zapravo predstavlja četiri pogleda na novinarstvo iz klasične liberalne perspektive, čime se zanemaruju drukčiji konteksti i pozicije (Nerone, 1995).

Ključan korak u definiranju normativne uloge medija bila je knjiga *Normative Theories of the Media: Journalism in Democratic Societies*. U njoj su Christians i suradnici (2009) prepoznali potrebu razlikovanja višestrukih perspektiva iz kojih mogu poteći drukčiji zahtjevi od novinarstva. Svoje su četiri normativne uloge medija gradili putem utvrđivanja povijesnog razvoja načina provođenja političke komunikacije i njezina odnosa s razvojem demokratskog političkog sustava. Dok je provedba političke komunikacije kroz povijest prošla kroz korporativističku, libertarijansku i društveno odgovornu fazu, od 60-ih godina prošloga stoljeća nalazimo se u fazi građanske participacije, koja je obilježena razvojem alternativnih medija, slobodnog novinarstva te pluralizma ideja i motivacija. Za autore su u toj fazi *mainstream* mediji (mediji glavne struje) pali u ruke hegemonijskih i finansijskih interesa, postavši dio društvene elite koja onemogućuje istinski prostor za otvaranje javne rasprave o najvažnijim društvenim pitanjima te koja isključuje marginalizirane skupine društva. Umjesto okretanja prema *mainstream* medijima, različite se zajednice okupljaju oko alternativnih medija, koji artikuliraju probleme i kritike zanemarene od običnih medija, pružajući građanima emancipaciju i mogućnosti samoizražavanja (Christians i sur., 2009).

Sukladno tim povijesnim fazama novinarstva, navedeni su autori uspostavili njegove temeljne zadaće: (1) davanje informacija o događajima i njihovu kontekstu; (2) pružanje komentara, uključujući usmjeravanja i savjete u odnosu na događaje; (3) omogućavanje foruma za raznolike perspektive i za političko zagovaranje; (4) otvaranje dvosmjernog kanala komunikacije između građana i vlasti i (5) djelovanje u funkciji čuvara koji vlast održava odgovornom (Christians i sur., 2009, str. 30). Iz navedenih temeljnih zadaća definirali su četiri fundamentalne normativne uloge novinarstva: nadzorna uloga (skupljanje, objavljivanje i distribucija informacija koje su važne javnosti), facilitativna uloga (poticanje dijaloga i aktivne participacije građana u politici), radikalna uloga (pružanje platforme za kritiku s ciljem podrške promjenama i reformama) i kolaborativna uloga (podržavanje i suradnja s vlašću radi održavanja društvenog poretka). Svaka od navedenih četiriju uloga novinarstva odgovara određenom demokratskom kontekstu i potrebama, kao i očekivanjima društva u kojem se nalaze (Christians i sur., 2009).

Tako se nadzorna uloga odlikuje svojim nastojanjem „održavanja odgovornosti vlasti prema javnosti i društvu, radi očuvanja zdravlja javne sfere“ (Christians i sur., 2009, str. 144); vođena je načelima novinarske objektivnosti, novinarske odgovornosti i novinarske nezavisnosti od nositelja moći (Christians i sur., 2009). Facilitativna se pak uloga odlikuje poticanjem dijaloga između čitatelja putem informiranja, kako bi građani stekli svoj vlastiti glas i međusobno surađivali u transformaciji svoje kulture i društva; vođena je načelima deliberacije, prepuštanja vodstva, održavanja identiteta i poticanja pluralizma (Christians i sur., 2009). Što se tiče radikalne uloge, ona se odlikuje „izazivanjem nepravdi koje perpetuiraju hegemonijski savezi te predlaganjem novog poretka i podržavanjem pokreta koji se suprotstavljaju takvim nepravdama“ (Christians i sur., 2009, str. 179). Dok nadzorna uloga

prihvća društveni poredak onakvim kakav jest, radikalna inzistira na promjeni sustava putem davanja glasa marginaliziranim skupinama i njihovim zanemarenim, alternativnim ciljevima – obilježena je razotkrivanjem koncentracija moći, mobilizacijom građana protiv struktura moći te odbacivanjem *mainstream* medija, koji su sredstvo elita, te okretanjem prema alternativnim medijima. Konačno, kolaborativna se uloga odlikuje „odnosom, to jest partnerstvom između medija i države izgrađenom na zajedničkom povjerenju“ (Christians i sur., 2009, str. 198), a obilježena je podređivanjem državnom interesu, uplitanjem države u rad medija te osiguranjem razvoja države (Christians i sur., 2009).

Navedenu podjelu autori zaokružuju naglašavajući kako nadzorna i facilitativna uloga novinarstva predstavljaju reformističku ideologiju, prema kojoj su mediji percipirani kao instrumenti za poboljšanje sustava. Kolaborativna uloga pritom predstavlja konzervativnu ideologiju, u kojoj su mediji aktivni instrumenti koji služe očuvanju sustava. Radikalna uloga novinarstva pak predstavlja iskorak od buržujsko-elitističkog novinarstva, ali i od korporativno-komercijalnog masovnog novinarstva, ističući postojanje hegemonije povlaštene manjine nad većinom, koju treba potaknuti da se osvijesti i emancipira od sustava (Christians i sur., 2009). U Tablici 1, na temelju njihova razmatranja normativne uloge novinarstva, pružen je sažeti osvrt na četiri predložene uloge te na njihova temeljna načela.

Tablica 1. Prikaz četiriju normativnih uloga medija te njihovih temeljnih načela

Aspekt	Propisana obveza novinarstva društvu
Nadzorna uloga	
Objektivnost	Novinarstvo neutralno i objektivno predstavlja događaje putem provjerenih i točnih činjenica, bez izražavanja vlastitog mišljenja ili interveniranja u događaj.
Odgovornost	Novinarstvo ima odgovornost prema publici u pružanju kvalitetnih i pravovremenih informacija.
Nezavisnost	Novinarstvo je nezavisno od struktura moći, kako bi ih moglo efikasno nadzirati.
Facilitativna uloga	
Deliberacija	Novinarstvo pruža javnosti forum za interaktivnu raspravu o društvenoj, političkoj i kulturnoj agendi radi poticanja procesa pregovora o tim agendama.
Prepuštanje vodstva	Novinarstvo prepušta građanima vođenje društva, pružajući zajednicama informacije kako bi one samostalno vodile društvo.
Poticanje pluralizma	Novinarstvo ne donosi isprazne informacije, već putem informacija o kojima izvještava omogućuje čitateljima otkrivanje svojeg identiteta i vlastite uloge u društvu radi nastanka višekulturnog društva.

Radikalna uloga

Razotkrivanje koncentracija moći	Novinarstvo javnosti otkriva nepravedne akumulacije moći koje nameću i održavaju aktualni poredak i sustav.
Mobiliziranje građana	Novinarstvo svojim radom mobilizira građane protiv struktura moći, s ciljem stvaranja promjene odnosa i struktura moći.
Alternativni mediji	Novinarstvo nisu <i>mainstream</i> mediji, koji su povezani sa strukturama moći, već se sastoje od alternativnih medija koji zajednicama pružaju mogućnost artikulacije i kultiviranja identiteta i prostora za zagovaranje.

Kolaborativna uloga

Podređivanje državnom interesu	Novinarstvo uvažava interes države te svojim djelovanjem pomaže u njegovoj realizaciji, zapuštajući javni interes.
Uplitanje države u rad medija	Novinarstvo dopušta različitim razinama vlasti uplitanje u rad i definiranje medijske agende.
Osiguranje razvoja države	Novinarstvo svojim radom ne nadzire vlast, već doprinosi nastanku jedinstva i konsenzusa u društvu radi razvoja države.

Izvor: prilagođeno iz Christians i sur. (2009)

Iako navedena podjela na četiri normativne uloge novinarstva pretpostavlja njihovu širu primjenjivost u različitim političko-društvenim kontekstima te iako i dalje predstavlja najrelevantniju razradu normativnih uloga novinarstva, ona ipak nije bez kritika. Naime, navedenu se teoriju normativnih uloga novinarstva, ali i njoj slične, kritizira da zanemaruje ulogu novinarstva u nedemokratskim društvima – ili barem nezapadnjačkim demokratskim sustavima – jer se previše fokusiraju na zapadnjačka načela i potrebe demokracije (Ahva i Steensen, 2020; Hanitzsch i Örnebring, 2019). Kritike se također upućuju zbog pretjerane povezanosti novinarstva s demokracijom, od koje bi se načelno trebalo odvojiti, jer čak i unutar demokracije novinarstvo može biti pretjerano povezano s vlašću i pristrano (Zelizer, 2013).

No sve te kritike zanemaruju da se i u demokratskom društvu, pa tako i zapadnjačkom, mogu pronaći zajednice koje radikalno odbacuju demokraciju i njezine vrijednosti te kritiziraju novinarstvo i njegovu društvenu ulogu. Takve kritike posebice dolaze s radikalne desnice, koja dovodi u pitanje autoritet i legitimitet novinarstva te mu se suprotstavlja proizvodnjom i distribucijom vlastitoga medijskog sadržaja, obilježenog alternativnim interpretacijama stvarnosti, događaja i informacija¹ (Figenschou i Ihlebæk, 2018, 2019; Ihlebæk i Figenschou, 2022). Postojeća su istraživanja radikalne desnice utvrdila kritike suvremenog novinarstva koje dolaze iz tog kruga, poput pretjerane pristranosti novinara prema lijevim ideologijama, obmanjivanja javnosti i medijskih publika, pretjerane distanciranosti od običnih građana, isključivanja osoba, mišljenja i ideja koje nisu usuglašene s

¹ Primjeri su radikalno desnih alternativnih medija Breitbart News Network i Infowars, koji su stekli veliku internetsku popularnost i gledanost (Holt, 2018) kao predstavnici perspektiva i vrijednosti koje nisu adekvatno predstavljene u novinarstvu (Haller i sur., 2019).

lijevim ideologijama (Figenschou i Ihlebæk, 2019; Ihlebæk i Figenschou, 2022), pristranost elitama te zavjereničko djelovanje protiv interesa društva (Figenschou i Ihlebæk, 2018). Međutim, ta istraživanja naglasak stavljaju na utvrđivanje radikalno desne kritike praksi suvremenog novinarstva. Figenschou i Ihlebæk (2018, 2019) ističu kako nisu pronašle kritike medijskog sustava i normativnih uloga novinarstva, već isključivo kritike upućene novinarima, koji prema radikalnoj desnici ne ispunjavaju zadaću novinarstva kao čuvara društva (Ihlebaek i Figenschou, 2022). Stoga iako postoje uvidi u radikalno desno poimanje praksi novinarstva, i dalje ne postoje značajniji uvidi u njihovo poimanje normativnih uloga novinarstva.

PRIKAZ RADIKALNO DESNIH ZAJEDNICA NA PRIMJERU FORUMA 4CHAN I PODFORUMA /POL/ (POLITICALLY INCORRECT)

Među radikalno desnim zajednicama posebno se ističe, zbog medijske zastupljenosti i prepoznatljivosti, zajednica korisnika internetskog foruma *4chan*. Iako utemeljen 2003. godine (Hine i sur., 2017) radi anonimne rasprave o japanskim crtanim filmovima *anime* (Ludemann, 2018), forum je postao mjesto za raspravljavanje o internetskoj kulturi, memima te raznim drugim interesima (Jokubauskaitė i Peeters, 2020). Sastoji se od podforuma sačinjenih od zajednica korisnika, a jedan od najpoznatijih je */pol/* (*Politically Incorrect*). Nakon porasta radikalno desnog sentimenta na forumu, podforum */pol/* stvoren je 2011. godine kako bi zadržao sve korisnike koji žele raspravljati o političkim temama, ali na način koji je nasilan, antisemitski, rasistički i mrzilački (Hine i sur., 2017; Ludemann, 2018; Zannettou i sur., 2020). U široj je javnosti postao prepoznatljiv, ali i zloglasan, kao bastion *alt-right* sentimenta tijekom američkih predsjedničkih izbora 2016. godine (Jokubauskaitė i Peeters, 2020). Tada su se istaknuli otvorenom podrškom Donaldu Trumpu, aktivnom promocijom Trumpa na digitalnim platformama putem tzv. *grassroots* političkih kampanja podrške, ali i nastojanjima radikaliziranja drugih internetskih korisnika širenjem govora mržnje (Hine i sur., 2017), dezinformacija (Zannettou i sur., 2017) i politiziranih mema (Zannettou i sur., 2018).

Unatoč kakofoniji mišljenja, */pol/* zajednica karakteristična je po uvjerenju u propadanje Zapada zbog prevlasti progresivno-liberalnih vrijednosti, feminizma, prava seksualnih i etničkih manjina te djelovanja Židova i nesavjesnih političkih elita. Kada je riječ o odnosu prema demokraciji, prisutno je snažno antisistemsko, protuliberalno i antipluralističko stajalište, koje kritizira suvremenu demokraciju zbog nesposobnosti rješavanja gorućih društvenih pitanja (Bovan i Mikašinović-Komšo, 2024). Iz takve percepcije zapadnog društva proizlazi temeljna politička aspiracija */pol/* zajednice: „spasiti“ Zapad i bijelu rasu od navedenih okolnosti (Thorleifsson, 2022). Ključno sredstvo za realizaciju tih ciljeva jest subverzivna upotreba mema, ideje koje se prenose s osobe na osobu (Shifman, 2013) te uzimanje tzv. crvene pilule (*redpilling*).² Uzimanje „crvene pilule“ postupno je prihvaćanje *alt-right*

² „Crvena pilula“ i „plava pilula“ metaforički su pojmovi koji predstavljaju izbor između saznavanja uznemirujuće istine, odnosno istine koja mijenja život (uzimanjem „crvene pilule“) ili ostanka u neznanju prave istine (uzimanjem „plave pilule“). To je referencija na scenu iz filma *Matrix*, gdje je jednom od likova ponuđen izbor između dviju pilula – crvene, koja omogućava da otkrije istinu, svijet kakav doista jest, i plave, koja stvari ostavlja skrivenima, jer se prava istina ne želi znati.

vrijednosti kroz učenje o tome kakav svijet doista jest (Mountford, 2018). Uzimanjem „crvene pilule“ osoba „osvještava istinu“ o „pravim“ namjerama prethodno navedenih skupina te uviđa nužnost sprječavanja propasti Zapada (Thorleifsson, 2022). Kako većina u društvu nije uzela „crvenu pilulu“, jer je u međuvremenu potpala pod „nametnuti“ narativ medija, političke elite i Židova, /pol/ zajednica smatra se prozvanom razbiti „programiranje“ javnosti i politički ih probuditi, to jest politički obrazovati (Mikašinović-Komšo, 2022).

METODOLOŠKI OKVIR

Nakon predstavljanja teorije o normativnim ulogama novinarstva u demokraciji te prikaza /pol/ zajednice, u nastavku se fokus stavlja na utvrđivanje percepcije praksi i normativnih uloga novinarstva od strane radikalno desne zajednice. Za ogledni je primjer radikalno desne zajednice izabran podforum /pol/ s foruma 4chan.

Radi odgovaranja na istraživačko pitanje, primjenjuje se kombinacija kvalitativne i kvantitativne analize sadržaja nad onim /pol/ dretvama (engl. *thread*) koje su relevantne za temu medija i uloge novinarstva u društvu. Naime, analiza sadržaja je metoda koja pretpostavlja da se pisani materijal može mjeriti te da njegov sadržaj sadrži poruke koje je moguće proniknuti. Kvantitativne se analize sadržaja temelje na razvoju kodne sheme, putem koje se poruke rastavljaju na dijelove, kako bi se izmjerila učestalost (frekvencija) pojave fraze, riječi ili misli. Kvalitativne se analize sadržaja pak usmjeravaju prema raspakiravanju unutarnjeg značaja poruka pisanog sadržaja, koji se percipira kao reprezentacija misli i iskustva (Franklin, 2013).

S obzirom na to da se dretve sastoje od objava korisnika, u kojima iznose stavove i mišljenja, temeljna je jedinica analize pojedinačna objava unutar dretvi, to jest, njen sadržaj. Za identifikaciju relevantnih dretvi koristio se internetski arhiv 4plebs, gdje se arhiviraju sve objave 4chan podforumima od 2013. godine; samim time analiza je ograničena na vremenski raspon od 2013. godine do 2024. godine. Relevantnima za analizu smatrale su se dretve u kojima je vodeća tema rasprave korisnika bila novinarstvo te njegova uloga u društvu. Takve su se dretve identificirale pretraživanjem ključnih riječi unutar izvornih objava dretva (polje: *Subject*; polje: *Only Opening Posts*), a koje se odnose na novinarstvo: *journalism* (631 dretva), *journalist* (1596 dretvi), *media* (19 181 dretva), *fake media* (221 dretva), *fake news* (3686 dretvi). Pregledom 25 315 dretvi nasumičnim se odabirom izdvojila 21 dretva, nastala u periodu od 2016. godine do 2021. godine, u kojima se otvorila diskusija o novinarstvu. U konačnici je dobiven uzorak od 4527 objava, nastalih od strane 2127 korisnika.³ Time je osiguran dovoljan broj raznolikih korisnika i relevantan broj objava za potrebe analize.

Radi utvrđivanja normativnog viđenja novinarstva od strane pripadnika radikalno desne zajednice, potrebno je operacionalizirati normativne uloge novinarstva. Teorijску podlogu za operacionalizaciju pronašlo se u prikazanoj teoriji Christiansa i suradnika (2009), koji razlikuju četiri normativne uloge novinarstva: nadzornu, facilitativnu, radikal-

³ Unatoč anonimnosti 4chan foruma, moguće je unutar svake dretve utvrditi broj jedinstvenih korisnika, jer svaki koji u njoj sudjeluje dobiva jedinstveni identifikacijski kod.

nu i kolaborativnu. Za potrebe operacionalizacije navedene se normativne uloge promatralo kroz temeljne zadatke novinarstva koje su autori istaknuli u svojoj teoriji, a koje su prethodno prikazane u radu. Time se svaku normativnu ulogu jasno pozicioniralo u kontekstu očekivanih obveza koje ona može imati za demokraciju i društvo, čime je deduktivno stvorena inicijalna kodna shema (prezentirana niže u tekstu, u Tablici 3).

Naravno, za očekivati je da će se u objavama /pol/ zajednice pojaviti mišljenja i percepcije normativne uloge novinarstva koje se neće moći uklopiti u deduktivno postavljenu kodnu shemu. Potreban je stoga i drugi korak operacionalizacije viđenja normativne uloge novinarstva, u kojem se induktivno, na temelju uočenih normativnih stavova, nadopunjuje uspostavljena kodna shema novim kategorijama. Rezultat takve operacionalizacije jest uspostava kodne sheme putem koje je moguće zahvatiti normativno viđenje novinarstva od strane radikalno desne /pol/ zajednice, sukladno kategorijama teorije Christiansa i suradnika (2009), ali s prostorom za zahvaćanje normativnih razmatranja novinarstva specifičnih za takvu zajednicu. Što se tiče razmatranja praksi suvremenog novinarstva, tijekom kodiranja sadržaja objava moguće je induktivno uočiti i oblikovati kodove koji se odnose na iskazivanje stavova o pojedinim sadržajima, koji će biti zasebno prikazani od kodova normativne uloge.

Operacionalizacijom temeljnih zadaća novinarstva po pojedinačnim normativnim ulogama novinarstva i praksama struke moguće je kodirati sadržaj objava radi njihove analize. Procedura pripreme podataka za analizu sastojala se od preuzimanja izabranih dretvi u PDF-u, nakon čega su pohranjene u NVivo12. Nakon inicijalnog čitanja i upoznavanja s materijom, relevantne su objave izdvojene i kodirane sukladno operacionaliziranim deduktivnim kodovima, a zatim su induktivno kodirane i razvrstane u novonastale kategorije. Analiza se sastoji od dviju razina: u prvoj se razini prikupljene objave /pol/ korisnika promatra sukladno induktivno uspostavljenoj kodnoj shemi stavova prema novinarstvu, kako bi se utvrdio način na koji radikalno desna /pol/ zajednica percipira prakse novinarstva. U drugoj se razini prikupljene objave /pol/ korisnika promatra kroz pet temeljnih zadaća novinarstva radi utvrđivanja normativnog viđenja novinarstva radikalno desne /pol/ zajednice, ali i njezinih specifičnih uvida.

Analiza društveno-političke uloge novinarstva prema /pol/ zajednici

Od 4527 objava iz 21 nasumično odabrane dretve, izdvojene su 482 objave u kojima je 437 /pol/ korisnika iskazalo svoje mišljenje o novinarstvu. Ostale se objave nisu odnosile na temu novinarstva. Od 482 izdvojene objave njih 274 odnosilo se na mišljenja o praksama suvremenog novinarstva, dok se preostalih 208 objava odnosilo na razmatranje normativne uloge novinarstva.

Općenito, kada je riječ o mišljenju /pol/ zajednice o suvremenom novinarstvu, sve su objave sadržavale izrazito negativno viđenje praksi suvremenog *mainstream* novinarstva te kritike rada novinara. Od kritika su posebno istaknute optužbe da novinari šire propagandu i lažne vijesti, da njima upravljaju moćnici, da su neprofesionalni i nesposobni te da je pravo, profesionalno novinarstvo iščeznulo. Manje su prisutne bile optužbe da su novinari loše osobe te da su mediji izgubili povjerenje javnosti. Osim kritika suvremenog

novinarstva posebno se značajnim pokazalo učestalo pozivanje na nasilje nad novinarima, kao i komentiranje alternativnih, radikalno desnih medija.

Tablica 2. Operacionalizacija kodne sheme viđenja praksi suvremenog novinarstva

Naziv kategorije	Opis kategorije	N
Novinarstvo širi propagandu	Objave koje su isticale da suvremeno novinarstvo svjesno širi propagandu.	94
Pozivanje na nasilje nad novinarima	Objave koje su sadržavale prijetnje nasiljem, uhićenjem i smrću.	57
Novinarstvo širi lažne vijesti	Objave koje su naglašavale da novinari svjesno šire lažne vijesti.	52
Novinarstvom upravljaju drugi	Objave koje su tvrdile da novinarstvo nije slobodno, već da njime upravljaju moćnici i elite.	47
Novinari su nesposobni	Objave koje su smatrale da su novinari nesposobni pojedinci.	35
Propast pravog novinarstva	Objave koje su žalile za pravim novinarstvom, koje je u međuvremenu propalo i nestalo.	29
Novinari su loše osobe	Objave koje su novinare nazivale lošim pojedincima.	21
Negativno vrednovanje radikalno desnih alternativnih medija	Objave koje su kritizirale radikalno desne alternativne medije, poput Breitbarta.	14
Positivno vrednovanje radikalno desnih alternativnih medija	Objave koje su pozitivno ocijenile radikalno desne alternativne medije, poput Breitbarta.	11
Pad povjerenja u medije	Objave u kojima se smatralo da su mediji izgubili povjerenje javnosti.	11
Ukupan broj referencija		371

Što se tiče razmatranja normativne uloge novinarstva, analiza je pokazala da su se gotovo sve referencije odnosile na nadzornu i radikalnu interpretaciju temeljnih zadaća novinarstva, od kojih je prva imala najveći broj spominjanja. Posebno značajnima pokazale su se referencije na zadaće novinarstva da pruža informacije o događajima te da pruža dvosmjernu komunikaciju. Referencije na facilitativnu zadaću novinarstva rijetko su se pojavljivale u objavama, dok se kolaborativna normativna uloga uopće nije pojavila. Unatoč čestom spominjanju da se novinarstvo pokorava uputama, zahtjevima i interesima države, takva su tumačenja bila fokusirana na kritike praksi suvremenog novinarstva, a ne na isticanje normativne uloge novinarstva u društvu. Pritom su se u analizi promatranih objava pojavile i referencije na normativnu ulogu novinarstva koje se nisu mogle svrstati

pod deduktivno uspostavljenu kodnu shemu. Za takva je razmatranja uspostavljena dodatna, induktivna operacionalizacija, kojom su se dobila normativna viđenja novinarstva specifična za promatrane objave /pol/ zajednice: propaganda kao esencija novinarstva, novinarstvo kao prostor za borbu narativa te radikalna vizija građanina kao novinara. Dok se prva odnosi na navođenje širenja propagande kao temeljne esencije i zadaće novinarstva, a druga na percipiranje novinarstva kao arene gdje se politički narativi sučeljavaju radi osvajanja umova građana, treća se veže uz radikalno širenje uloge novinara na sve građane i građanke, koji moraju biti potaknuti na uključivanje u procese novinarskog istraživanja i informiranja drugih.

Tablica 3. Operacionalizacija temeljnih zadaća novinarstva prema normativnim ulogama

Norm. uloga	Naziv kategorije	Opis kategorije	N
<i>Pružanje informacija o događajima i o njihovu kontekstu</i>			
Nadzorna	Objektivno informiranje	Objava ističe da novinarstvo treba prenositi čiste i neutralne informacije radi informiranja javnosti.	29
Facilitativna	Otvaranje rasprave	Objava ističe da novinarstvo treba prenositi informacije radi poticanja rasprave, kroz prikazivanje problema zajednica.	0
Radikalna	Osvještavanje odnosa moći	Objava ističe da novinarstvo treba pružati informacije radi utvrđivanja odnosa moći i koncentracije moći.	13
Kolaborativna	Informiranje u interesu države	Objava ističe da novinarstvo treba pristrano i zavisno pružati informacije, sukladno interesu i uputama države.	0
<i>Pružanje komentara, usmjerenja i savjeta</i>			
Nadzorna	Odgovornost javnosti	Objava ističe da novinarstvo treba usmjeravati i voditi osobe kako bi se razvile u demokratski aktivne građane.	6
Facilitativna	Poticanje djelovanja	Objava ističe da novinarstvo treba pružati informacije građanima kako bi se samostalno organizirali i djelovali.	0
Radikalna	Zagovaranje otpora	Objava ističe da novinarstvo treba zagovarati suprotstavljanje političkim strukturama poticanjem i mobilizacijom građana.	8
Kolaborativna	Praćenje državnih uputa	Objava ističe da novinarstvo treba državi prepustiti odluku o porukama i usmjerenju koje pruža.	0

Pružanje foruma za različite perspektive i političko zagovaranje			
Nadzorna	Jedinstvena perspektiva	Objava ističe da novinarstvo treba pružiti jedinstvenu i objektivnu perspektivu za jednolik razvoj aktivnih i informiranih građana.	8
Facilitativna	Više perspektiva	Objava ističe da novinarstvo treba poticati višekulturno društvo i različite perspektive zajednica.	2
Radikalna	Perspektiva marginaliziranih	Objava ističe da novinarstvo treba isticati potrebe i ciljeve marginaliziranih zajednica.	6
Kolaborativna	Perspektive države	Objava ističe da novinarstvo treba predstavljati prostor za kultiviranje perspektive koja promovira državu.	0
Pružanje dvosmjernog kanala komunikacije			
Nadzorna	Dvosmjerna komunikacija	Objava ističe da novinarstvo treba otvoriti komunikacijski prostor između vlasti i javnosti.	0
Facilitativna	Višeperspektivna komunikacija	Objava ističe da novinarstvo komunikaciju države i javnosti treba temeljiti na upoznavanju različitih zajednica.	0
Radikalna	Uključivanje građana	Objava ističe da novinarstvo treba omogućiti i potaknuti čitatelje na uključivanje u proces informiranja javnosti.	12
Kolaborativna	Informiranje u interesu države	Objava ističe da novinarstvo treba otvarati komunikaciju države i javnosti samo ako se njome potiče razvoj države.	0
Funkcija čuvara koji vlast drži odgovornom			
Nadzorna	Nadziranje rada vlasti	Objava ističe da novinarstvo treba nezavisno nadgledati i kontrolirati vlast.	5
Facilitativna	Društveno poticanje	Objava ističe da novinarstvo treba osnažiti svijest građana različitih zajednica radi zajedničkog dovođenja pozitivnih promjena u društvu.	0
Radikalna	Nadziranje struktura moći	Objava ističe da novinarstvo treba snažno nadgledati i kritizirati strukture moći koje zajednice države marginaliziranim.	3

Norm. uloga	Naziv kategorije	Opis kategorije	N
Kolaborativna	Primat državnog interesa	Objava ističe da novinarstvo treba staviti prednost na ostvarivanje državnog interesa naspram odgovornosti vlasti.	0
Specifično viđenje normativne uloge novinarstva od strane /pol/ zajednice			
	Građanin novinar	Objava ističe kako novinarstvo treba radikalno otvoriti, kako bi svaki građanin mogao istraživati i informirati druge.	50
	Indoktrinacija javnosti	Objava ističe kako novinarstvo svojim djelovanjem nužno širi propagandnu.	44
	Borba narativa	Objava ističe kako novinarstvo predstavlja arenu u kojoj se vrši borba narativa nad umovima građana.	22
Ukupan broj referencija			208

Mišljenje radikalno desnog dijela /pol/ zajednice o praksama suvremenog novinarstva

Analiza percepcije praksi suvremenog novinarstva u promatranim objavama pokazala je da /pol/ zajednica ima prema suvremenom novinarstvu negativan stav, pun kritika. Od uočenih se kritika najčešće pojavljivala optužba da suvremeno novinarstvo svojim radom širi propagandu, a ne objektivne i neutralne informacije koje služe javnom interesu. Narav te propagande uglavnom se definirala kao marksistička i progresivno lijeva. Rjeđe se pak navodilo da je to „agenda” koja se nameće društvu, a najmanje se isticalo da je narav te propagandne antibjelačka. Na tu se kritiku nadovezuje i kritika da novinari svjesno šire lažne vijesti. Prema toj kritici *mainstream* novinarstvo ne preza ni pred čime kako bi nametnulo svoju propagandu, zbog čega često iskrivljuje informacije kako bi one služile zadanim narativima. Kada je riječ bila o opisivanju načina na koje novinari lažu, objave korisnika najčešće su isticale da se informacije netočno prenose te da se svjesno laže o događajima. Manje se isticalo kako *mainstream* mediji, poput CNN-a i BBC-ja, iznajmljuju glumce – osobe koje su uvježbane da postanu subjekti režiranih događaja.

Ljudi mrze novinare jer su korporativni propagandisti niske inteligencije, koji ozbiljno vjeruju da su „državni službenici” te da „govore istinu u lice moći”. (Anonimni korisnik, 2021.)

Novinari su sada ništa doli lutke ili kvaziaktivisti, nastojeći progurati agendu novog svjetskog poretka. (Anonimni korisnik, 2019.)

Još jedna od značajnijih kritika bila je ta da novinarstvom vladaju moćnici i elite. Često se u promatranim objavama isticalo kako suvremeno novinarstvo nije slobodno te da ne radi za interese javnosti, već za interese onih koji ih kontroliraju. Takve su objave isticale kako je ono obilježeno razumijevanjem načina na koje percipirana političko-društvena

stvarnost funkcionira u danom trenutku, što znači da je novinarstvo zarobljeno i da se drži *status quo*. Novinari stoga ne mogu pojmiti drukčije interpretacije i percepcije stvarnosti te su osuđeni na perpetuiranje nametnutog političko-društvenog poretka. Pritom su se skupine koje kontroliraju medije razlikovale od objave do objave. Rijetke su bile referencije na povezanost novinarstva i progresivno lijevih političara, kao i referencije na globaliste. Najmanje su se spominjali kapitalisti, za čije interese ostvarivanja profita novinari rade. Najčešće su bile referencije na Židove, za koje se isticalo da su vlasnici medija, da ih kontroliraju te da putem njih nameću svoju agendu ostatku svijeta.

Ključni su za kontrolu narativa od strane Mossada. Mainstream, centralizirano novinarstvo je sotonistička kontrola umova. (Anonimni korisnik, 2019.)

Oblikuje i mijenja mišljenja u odnosu prema mislima i osjećajima male skupine na vrhu konglomerata koji ih posjeduju. Oni su glas super elite koja kontrolira ovaj svijet i moraju biti srušeni. (Anonimni korisnik, 2017.)

Problem je u tome što su mainstream mediji tjerani zaraditi što više novca što je moguće te su pod vlasništvom nevjerovatno bogatih kapitalista. (Anonimni korisnik, 2018.)

Kritike novinarstva fokusirane su i na novinare, za koje se isticalo da su nesposobni i da su loše osobe. Kada je riječ o kritiziranju za nesposobnost, objave su često sadržavale mišljenja da su osobe koje ulaze u novinarsku struku neobrazovane, glupe i nesposobne za kritičko, samostalno razmišljanje. Povremeno se isticalo i da se danas većina novinara ne bavi novinarstvom, već isključivo pisanjem svojih mišljenja i stavova o raznim temama. Što se tiče kritike da su loši ljudi, u jednom se dijelu objava isticalo kako novinarima postaju isključivo one osobe koje su bezobrazne, pohlepne, prijetvorne i koje su željne društvenog statusa.

Zato što profitiraju na jadu drugih, dok ne posjeduju nikakve vještine te misle da su heroji. (Anonimni korisnik, 2019.)

Većina su novinara glorificirani blogeri, koji pišu dugačke i egoistične objave i prikazuju ih „vijestima“. (Anonimni korisnik, 2019.)

Neke od kritika fokusirale su se i na percepciju propadanja novinarstva. Takve su objave isticale da profesionalno novinarstvo propada te da se zamjenjuje nekvalitetnim, jeftinim novinarstvom. Razlozi su njegova propadanja uvelike pronađeni u gubitku profesionalnih standarda i načela, a povremeno se isticalo i da je klasično profesionalno novinarstvo postulo pred novim načinima informiranja, koji ne ovise o medijskim sustavima. U kontekstu percepciju propadanja novinarstva ponekad se pojavila i kritika da je novinarstvo izgubilo povjerenje javnosti jer više ne odrađuje svoj posao nepristrano i kvalitetno.

Fundamentalno promatrano, pravo je novinarstvo mrtvo i nema mu spasa. (Anonimni korisnik, 2019.)

Podrška medija je u ovoj državi niža od podrške zastupnika Kongresa... oko 8–9 %. tldr [too long; didn't read]; nitko više ne vjeruje medijima. (Anonimni korisnik, 2016.)

Promatrane su objave također sadržavale osvrte na alternativne medije, pri čemu su se učestalo spominjali Breitbart, InfoWars i WikiLeaks. Polovica je objava takve aktere tumačila pozitivno, a druga polovica negativno. Što se tiče objava s pozitivnim tumačenjem, prevladalo je isticanje njihova nepristranog i objektivnog prikazivanja informacija, koje nisu uronjene u globalističko-progresivne narative (LGBTQ prava, feminizam, rodna predstavljeno). Rjeđe se pak isticalo da takvi alternativni mediji ne nameću čitateljima pozitivni prikaz rasnog miješanja te da ne potiču „degenerativne aktivnosti“. Međutim, objave s negativnim tumačenjem uvelike ističu da takvi mediji nisu dovoljno profesionalni i kvalitetni te da ih zanima isključivo profit. Dio njih smatrao je da se ni alternativnim medijima ne može vjerovati, jer i njih financiraju Židovi, što ih čini jednakima *mainstream* medijima.

Jedine su prave vijesti danas alternativni mediji. Ali potrebno je uložiti vremena da se prođe kroz sve budalaštine o reptilskim štovateljima Sotone kako bi se došlo do onoga što je bitno. Mala grupa osoba se naprosto preobrazila u svoje vlastite istraživačke novinare. (Anonimni korisnik, 2018.)

Kako god, Alex Jones je zapravo Židov, njegova je žena Židovka, njegov je cijeli kanal pod vlasništvom i financijama Židova, stoga zašto mu uopće vjeruješ? (Anonimni korisnik, 2016.)

Konačno, znakovito je bilo učestalo pozivanje na vršenje nasilja nad novinarima. Naime, velik je broj objava sadržavao prijetnje nasiljem, uhićenjem ili ubojstvom, kao i uvrede i dehumanizaciju novinara. Sve su te objave isticale da su novinari neprijatelji naroda, sluge stranih interesa te da ih treba prisilno zaustaviti u uništavanju društva u kojem se nalaze. Neke su objave, osim što su iznosile prijetnje novinarima, također tvrdile da je potrebno srušiti cijeli medijski sustav, i zamijeniti ga nečim drugim; pritom to „drugo“ nije bilo jasno definirano.

Novinarstvo je umrlo prije nekoliko desetljeća, sada je samo propaganda, a svi bi propagandisti koji rade u medijima koji nam se nameću trebali biti upucani, zatim obezglavljeni, a onda javno spaljeni kao upozorenje drugima. (Anonimni korisnik, 2019.)

Zapalite sve do temelja i neka nešto novo zauzme mjesto koje je novinarstvo imalo. (Anonimni korisnik, 2017.)

Radikalno desno viđenje normativne uloge novinarstva

Izdvojene objave o praksi suvremenog novinarstva ukazuju na naglašeno negativno viđenje novinarstva i rada novinara. No te je uvide potrebno nadopuniti analizom mišljenja o normativnoj ulozi novinarstva u skladu s pet temeljnih zadaća novinarstva. Počevši s prvom zadaćom, prema kojoj novinarstvo pruža informacije o događajima i njihovu kontekstu, promatrane su objave najčešće isticale uvjerenja bliska nadzornoj i radikalnoj ulozi, dok se referencije na facilitativnu i kolaborativnu ulogu nisu pojavile. Također, ta je

zadaca bila najčešće isticana u promatranim objavama, predstavljajući skoro polovicu svih referencija vezanih za normativne uloge novinarstva. Kada je riječ o nadzornoj ulozi, koja je imala najviše referencija, isticala se važnost novinara kao aktera čija je dužnost informirati građane pružanjem točnih, objektivnih i neutralnih činjenica. U takvim se objavama pojavljivalo i uvjerenje kako samo novinarstvo s integritetom može izvršiti svoje obaveze prema društvu. Objave koje su se pak referencirale na radikalno poimanje zadace pružanja informacija nisu isticale važnost objektivnog informiranja, već informiranja s jasnim ciljem pomaganja građanima da uvide odnose moći, koji oblikuju njihove živote, s ciljem političkog osvještavanja čitatelja. U njima se također pojavilo mišljenje da novinarstvo svojim radom mora razbijati narative koje elite šire u društvu.

Idealno, pravo bi novinarstvo trebalo biti isključivo o činjenicama, podacima, brojkama i istini. (Anonimni korisnik, 2016.)

Možemo iskoristiti Pewdiepieja u svoju korist. Danas mnogi njegovi pratitelji dobivaju svoje prve crvene tablete. Otvoreni su za više primjera o laganju medija. Možda možemo iskoristiti to u kombinaciji s Pewdiepie hashtagovima kako bismo osvijestili obične ljude o tome što se zapravo događa. (Anonimni korisnik, 2017.)

Nadalje, u pogledu pružanja komentara, usmjerenja i savjeta novinarstvo se prema promatranim objavama ponovno vezalo za nadzornu i radikalnu normativnu ulogu, iako u manjoj mjeri nego kada je riječ o zadaci pružanja informacija. Preostale se dvije uloge, facilitativna i kolaborativna, ponovno nisu pojavile u referencijama na zadacu pružanja komentara, usmjerenja i savjeta. Prema referencijama na radikalnu ulogu, koja je unutar ove zadace imala najviše referencija, istaknulo se da novinarstvo svojim djelovanjem treba zagovarati suprotstavljanje političkoj strukturi koja marginalizira društvo. Štoviše u svim se objavama istaknula važnost poticanja mobilizacije i djelovanja građana, kako bi se zajednički oduprli moćnicima. Što se tiče referencija na nadzornu ulogu i njezino poimanje ove zadace, objave su isticale kako novinarstvo ispunjava ključnu ulogu nepristrane edukacije građana te da je u tom pogledu nezamjenjivo. Nadalje, isticalo se da ono svojim radom mora potaknuti razvoj građana u demokratski aktivne građane, na način da im pruža informacije koje im dopuštaju da dođu do vlastitog zaključka.

Zbilja nije bitno koga treba kriviti za sadašnjost. Obično ako si ljut oko nekog proizvoda, možeš ga zamijeniti s nečim drugim. Problem riješen. Isto ne možemo napraviti s medijima ako nema zamjene koja bi zadovoljila naše zahtjeve. A pod zahtjevima se ne referiram na zabavljanje, već na političku edukaciju. (Anonimni korisnik, 2016.)

Kada se dopusti zlostavljanje ili ugnjetavanje jednog segmenta društva, u konačnici će se to proširiti na sve druge. Zato je važno ustati za prava svih, čak i onih koji predstavljaju „nepoželjne“ dijelove društva. (Anonimni korisnik, 2021.)

Kada je riječ o zadatku pružanja foruma za različite perspektive i političko zagovaranje, u promatranim objavama došlo je do najveće disperzije, jer su se pojavljivale referencije na nadzornu, facilitativnu i radikalnu ulogu. Najviše se referencija ponovno odnosilo

na nadzornu i radikalnu ulogu. Prema objavama s referencijama na nadzornu ulogu, novinarstvo mora zanemariti potrebe pojedinačnih zajednica, ali i svoju potrebu da usmjerava i vodi ljude. Umjesto toga ono treba pružati jedinstvenu perspektivu kroz koju se aktivan i informiran čovjek može samostalno razviti. Što se tiče objava s referencijama na radikalnu ulogu, novinarstvo se mora fokusirati na zanemarivanje vladajuće perspektive u društvu i buđenje „uspavane“ javnosti, koja nije svjesna laži s kojima je suočena. Kada su u pitanju malobrojne referencije na facilitativnu ulogu, takve su objave smatrale da se novinarstvo mora oduprijeti nastojanjima da bude nepristrano i neutralno, jer stvarnost nije moguće svesti pod jednu percepciju. Umjesto toga novinarstvo treba raditi na uspostavljanju različitih perspektiva, čija će interakcija omogućiti međusobno razumijevanje zajednica.

„Nepristranost“ nema poveznice sa stvarnošću ni na jedan način. To je nemogućnost; ono što možeš napraviti je razvodniti vodu s više perspektiva. (Anonimni korisnik, 2020.)

Teško je naviknuti se na normalan život kada znaš da je većina toga laž. Većina ljudi nikada neće uzeti crvenu pilulu, rodit će se i umrijeti bez da znaju istinitost svojih uvjerenja. (Anonimni korisnik, 2016.)

U pogledu zadatka pružanja dvosmjernog kanala komunikacije, u promatranim su se objavama pojavile referencije na radikalno poimanje te zadaće. Takve su objave dominantno isticale da poanta novinarstva ne leži u njegovu samostalnom suprotstavljanju strukturama moći, već u poticanju građana da postanu akteri koji dalje prenose njihove poruke i informiraju druge. Štoviše isticalo se da bi se građani također mogli baviti novinarstvom te da bi se njihovim uključivanjem uspostavila i jačala zajednica čitatelja, koja djeluje u interesu marginaliziranih.

Ovime se pogrešno tumači najfundamentalniji aspekt novinarstva, a to je da svi građani mogu biti, i često jesu, novinari. Činjenica da nema brane za građane da postanu dio novinarstva je ključna za bujajući nacionalni dijalog. (Anonimni korisnik, 2017.)

Konačno, kada je u pitanju novinarstvo kao čuvar koji vlast drži odgovornom, u promatranim je objavama zabilježen najmanji broj referencija – kao i u prethodnim zadaćama istaknule su se referencije na nadzornu i radikalnu ulogu novinarstva, dok se referencije na facilitativnu i kolaborativnu ulogu nisu pojavile. Kada se razmatraju objave s referencijama na nadzornu ulogu, sve su objave istaknule važnost slobodnog i nezavisnog novinarstva, jer jedino takvo može nadzirati i držati vlast odgovornom. Bilo kakvo podređivanje novinarstva državi značilo bi gubitak sposobnosti ispunjavanja te obaveze. Što se tiče referencija na radikalnu ulogu, i one su isticale važnost novinarskog nadziranja, ali ne vlasti, nego cjelokupne političke strukture koja nameće svoje vrijednosti i narative društvu, radi njegova marginaliziranja.

Druga je opcija ukloniti tu inicijativu stvaranjem javno financiranih medijskih organizacija. Time se riskira njegov preobražaj u državno „odobrene“ vijesti i izvještavanje o stvarima koje država dopušta. To je također pogrešno, i nije kako bi novinarstvo trebalo raditi. (Anonimni korisnik, 2017.)

Žele da propitujete vlastitu percepciju stvarnosti kako biste prihvatili verziju s kojom vas hrane. (Anonimni korisnik, 2021.)

U analizi su se istaknula razmatranja normativne uloge novinarstva koja nisu zahvaćena deduktivnim kodnim kategorijama – novinarstvo kao borba oko narativa, indoktrinacija javnosti i radikalno širenje definicije novinara na sve građane. Borba oko narativa temelji se na poimanju svih društvenih odnosa kao da su sastavljeni od narativa. Dominantna načela, vrijednosti i politički ciljevi stoga predstavljaju vodeći narativ u društvu, jer ga značajan broj institucija i članova javnosti dijeli, dok su ostali narativi marginalizirani zbog nedovoljne podrške. Objave koje su zagovarale takvo poimanje svijeta dominantno su isticale da novinarstvo nema ulogu poticanja aktivnih i politički obrazovanih demokratskih građana, već da ono predstavlja arenu gdje se spomenuti akteri i narativi sukobljavaju, radi prevlasti nad sviješću javnosti. Dijelu je objava koje su to isticale važna bila činjenica da takvo djelovanje novinarstva perpetuirala lažnu i nametnutu interpretaciju stvarnosti, koja ciljano stvara informacijsku kakofoniju i kaos. Time potiču strah među građanima kako se oni ne bi mogli samostalno razviti u politički obrazovane građane, a sve u svrhu održavanja moći političara i političkih struktura, koji se predstavljaju kao akteri sposobni za tumačenje stvarnosti i pružanje sigurnosti građanima.

Činjenica jest da većina ljudi ne pokušava pronaći istinu. Samo uzimaju ono s čime ih hrane te ono što ljudi oko njih naizgled osjećaju da bi mogla biti istina. (Anonimni korisnik, 2016.)

Da, cijelo novinarstvo je isti organizam koji oblači drukčije kostime. Koordiniraju ove priče kako bi stvorili lažnu stvarnost. (Anonimni korisnik, 2021.)

U pogledu kategorije indoktrinacije javnosti novinarstvo se bavi interpretacijom stvarnosti te širenjem i ukorjenjivanjem vodećeg narativa putem indoktrinacije javnosti. Indoktrinacijom javnost postaje zarobljena novinarskim tumačenjima te ovisna o novinarstvu za sve daljnje interpretacije svijeta i događaja. Novinarstvo to može jer posjeduje monopol nad predstavljanjem istine – koja se u objavama shvaća kao jedinstvena interpretacija stvarnosti. Kako građani posjeduju potrebu traganja za istinom, jer pomoću nje mogu lakše interpretirati stvarnost, prisutna je velika potražnja za informacijama. Građani su stoga „osuđeni“ ovisiti o novinarstvu, bez mogućnosti pronalaska alternative za informiranje, a time i na interpretaciju stvarnosti koju novinarstvo nameće i promovira. Pritom ni alternativni mediji, na kojima se mogu pronaći „alternativne“ interpretacije stvarnosti, nisu dostatni za tu potrebu; oni nikada ne mogu u potpunosti zadovoljiti zahtjeve javnosti za informacijama i istinom, već samo zahtjeve manjih zajednica koje se okupljaju oko jedinog alternativnog medija.

Nemoguće je odvojiti pristranost od novinarstva. Mogli bismo tako stalno podsjećati ljude da je ono što čitaju zapravo pristran članak. (Anonimni korisnik, 2016.)

Nikad nisi napustio novinarstvo. Kao što si i rekao, uvijek tragaš za nekim tko će usaditi ideje u tvoj um. Ti si naprosto hodajući tvrđava koji traži instalaciju operativnog sustava, a što god taj sustav jest, tebi je nevažno, dokle god ga dobiješ. (Anonimni korisnik, 2021.)

Treća se uočena kategorija veže uz radikalno širenje definicije novinara, koja je ujedno bila i najčešće zabilježena referencija u normativnim kategorijama. Razlog širenja definicije novinara jest uvjerenje da novinarstvo ne može biti ograničeno na institucionalizirano novinarstvo i na specijalizaciju pojedinaca za novinare, koji time imaju legitimitet tumačiti stvarnost, uspostavljati narativ za društvo te prenositi informacije. Stoga postojeće novinarstvo ne predstavlja istinsko novinarstvo, jer je legitimirano od strane nositelja moći i poretka – institucionalizirano je novinarstvo iskrivljeno tumačenje uloge novinarstva, koje svojim cjelokupnim radom može jedino služiti poretku, a ne društvu i građanima. Istinsko novinarstvo jest sloboda građana da samostalno interpretiraju stvarnost i pronalaze informacije, koje zatim međusobno dijele radi rasprave oko njihova tumačenja. Posebno je ključan proces deliberacije, jer je njezin cilj uključivanje svih građana u raspravu oko različitih tumačenja, kako bi se ostvario cilj stvaranja kolektivne interpretacije stvarnosti. Značajno je da su skoro sve objave s referencijom na širenje uloge novinara isticale važnost „slobodnih“ zajednica, poput /pol/ zajednice, u kojima se građani mogu okupiti radi dijeljenja informacija i stavova. Manje je prisutno bilo uvjerenje kako novinarstvo samostalno prkosi takvim idejama, ne želeći dopustiti razbijanje „programiranja“ svijesti javnosti i društva do kojeg bi došlo kada bi se platforme informiranja otvorile svim disidentskim glasovima, perspektivama i zagovaračkim naporima koje ocjenjuju opasnim.

Svi smo nekoć bili roboti, ako želimo da se obični ljudi poboljšaju, trebat će mentore. (Anonimni korisnik, 2021.)

U slobodnom društvu smo svi novinari. Kada je to pravo ograničeno samo na one koji služe poretku, to više nije slobodno društvo. (Anonimni korisnik, 2019.)

Sva se tri uočena normativna razmatranja novinarstva vode idejom političkog obrazovanja i osnaživanja svijesti građanina, što odgovara zadatku /pol/ zajednice, a to je davanje „crvene pilule“ javnosti. Također, sva tri razmatranja posjeduju blagu poveznicu s nadzornom ulogom te snažne poveznice s facilitativnim i radikalnim poimanjem novinarstva, ali se po svojoj naravi bitno razlikuju od njih. S nadzornom ulogom dijele uvjerenje kako novinarstvo, predvođeno građaninom novinarom, mora biti objektivno i neutralno prilikom pružanja informacija. Iako s facilitativnom ulogom dijele reformističku ideologiju novinarstva, prema kojoj se mora ostvariti dijalog građana i njihovo poticanje da postanu vodeći akter transformacije društva (Christians i sur., 2009), istovremeno ističu kako novinarstvo ne može biti taj emancipacijski akter, jer nužno zarobljava druge. Kada je riječ o poveznici s radikalnom ulogom novinarstva, objave ističu važnost širenja uloge novinara na sve građane, što odgovara vrijednostima radikalne uloge novinarstva, gdje se zalaže za iskorak od buržujskog, elitističkog i hegemonijskog novinarstva u korist marginaliziranih zajednica koje treba potaknuti na osvještavanje. Pritom je posebno važna paralela s radikalnom ulogom u smislu građanskog novinarstva koje služi za daljnju emancipaciju društva od hegemonijskih sila (Christians i sur., 2009). Međutim, uočeno poimanje /pol/ zajednice razlikuje se od radikalne uloge, jer emancipacija građana u konačnici vodi prema njihovoj daljnjoj radikalizaciji, što pak povećava prijetnju demokratskom političkom sustavu i društvu (Devries, 2021).

DISKUSIJA

Analiza objava */pol/* zajednice pokazala je način na koji ta zajednica poima prakse i normativne uloge suvremenog novinarstva. Uočena mišljenja o praksama suvremenog novinarstva iz objava radikalno desnog dijela */pol/* zajednice otkrivaju iznimno negativnu percepciju novinarstva. Ona je obilježena dubokim nepovjerenjem prema suvremenom novinarstvu, sumnjom u njegov rad u službi javnog interesa te uvjerenjem kako njime vladaju moćnici i Židovi. Ti nalazi donekle odgovaraju zaključcima Figschou i Ihlebæk (2019), koje su istaknule slične kritike na račun *mainstream* novinarstva od strane radikalno desnih medija. Međutim, nalazi ovog istraživanja pokazali su da takva kritika novinarstva ne želi stati samo na riječima, jer sadrži eksplicitne pozive na provođenje nasilja nad *mainstream* novinarima, koje se percipira kao neprijatelje naroda.

Također, u promatranim se */pol/* objavama značajnim pokazao odnos prema alternativnim radikalno desnim medijima. Naime, za alternativne se medije ističe da predstavljaju prostor za uspostavu zajednica medijski marginaliziranih građana (Carpentier, 2011) te da su obilježeni negativnim odnosom prema *mainstream* medijima (Waltz, 2005). Međutim, u objavama je uočena podjela među korisnicima kada je riječ o podršci alternativnim radikalno desnim medijima, što ne odgovara pretpostavci da bi radikalno desne zajednice trebale davati podršku takvim medijima. Naprotiv, značajnim su smatrani prostori poput *4chana* na kojima građani mogu izravno sudjelovati u procesima informiranja, ukazujući na kompleksniji odnos radikalne desnice prema *mainstream* i alternativnom novinarstvu. Naravno, važno je istaknuti ograničenje nalaza istraživanja u kontekstu odnosa radikalne desnice prema alternativnim medijima. Prvenstveno, analizirane objave predstavljaju mali broj */pol/* objava, zbog čega nije moguće utvrditi kakva je percepcija alternativnih medija cjelokupne */pol/* zajednice. Također, zato što */pol/* zajednica predstavlja tek jednu od mnogih radikalno desnih zajednica, potrebno je u daljnjim istraživanjima prodornije istražiti tu percepciju, kako bi se na općoj razini radikalne desnice utvrdio njezin odnos prema alternativnim medijima.

Ako se osvrne na poimanje normativne uloge novinarstva u promatranim objavama */pol/* zajednice, kada je riječ o sličnosti s postojećim normativnim ulogama novinarstva, sadržaj objava najviše se poklapao s nadzornom i radikalnom normativnom ulogom, rijetko s facilitativnom, a nikada s kolaborativnom. U pogledu sličnosti s nadzornom ulogom ističe se naglašavanje važnosti neutralnog novinarstva, koje društvu treba pružiti točne informacije, kao i isticanje uloge novinara kao aktera koji svojim radom mora doprinijeti razvoju informiranog, educiranog i aktivnoga građanina. Međutim, promatrane su objave češće isticale da novinarstvo ne pruža objektivni prikaz informacija, već da manipulira svijesću građanina, krojeći njegovo poimanje stvarnosti i događaja s ciljem uspostavljanja dominacije izabranog narativa. Kada je riječ o facilitativnoj ulozi, tumačenje normativne uloge u promatranim objavama */pol/* zajednice razlikovalo se od njezine logike. Osim što se referencije na tu ulogu gotovo uopće nisu pojavile, jedno je od najčešćih normativnih razmatranja novinarstva isticalo kako ono ne pruža istinski forum za deliberaciju i pluralizam perspektiva – ono nameće perspektivu građanima te ih njome zarobljava putem perpetuiranja spomenute perspektive. Samim time novinarstvo iskrivljeno prikazuje pro-

bleme različitih zajednica, ignorirajući u potpunosti one koje bi svojom pojavom narušile legitimitet i reputaciju novinarskog narativa. Štoviše novinarstvo se percipira kao prostor rezerviran za odabrane glasove i perspektive, u kojem se marginaliziraju i diskreditiraju ostali disidentski glasovi. Bilo kakve informacije koje novinarstvo širi ne služe za osnaživanje i jačanje građana, već za njihovo plašenje i držanje pod kontrolom. Stoga novinarstvo upoznaje javnost s iskrivljenim interpretacijama drugih društvenih zajednica kako bi se među građanima stvorila pogrešna svijest koja će osigurati politički poredak. Kada se uspoređi s kolaborativnom ulogom, radikalno se desno tumačenje normativne uloge novinarstva /pol/ zajednice izrazito razlikuje, jer se u promatranim objavama nije pojavila ni jedna referencija na nju. Iako se po pitanju razmatranja praksi suvremenog novinarstva pojavljuje mnogo referencija na podređenu poziciju novinarstva naspram državnih interesa te ciljeva elita, u normativnim se razmatranjima prije istaknula činjenica da novinarstvo samo po sebi širi propagandu i nameće narative, bez nadređenog entiteta.

Poimanje normativne uloge od strane /pol/ zajednice najviše je sličnosti imalo s radikalnom ulogom, pogotovo kada je riječ o isticanju borbe oko narativa te važnosti uključivanja građana u procese informiranja. Dapače, postojale su objave koje su isticale da /pol/ predstavlja građanski alternativni medij, u kojem mogu slobodno širiti informacije i raspravljati. Takvi se nalazi približavaju marksističkim i postmarksističkim tumačenjima novinarstva, posebice frankfurtskoj školi. Prema njoj medijska kultura reproducira postojeće društvene i političke strukture, manipulirajući publikom, navodeći je na poslušnost te održavajući time hegemoniju vladajuće klase (Durham i Kellner, 2001). Slične stavove iznose autori koji novinarstvu pristupaju iz perspektive političke ekonomije, poput Mosca (1996), prema kojem prevlast korporativne moći u komunikacijskoj industriji slabi novinarstvo, pretvarajući ga u sredstvo cirkulacije dominantnih ideologija i slugu interesima dominantne klase. Konačno, u te se kritike mogu svrstati i Herman i Chomsky, koji u svom propagandnom modelu novinarstva naglašavaju kako mediji vrše propagandu za moćne društvene interese, služeći im, jer ih oni kontroliraju i financiraju (Herman i Chomsky, 2008). Te su misli bliske uočenom sentimentu iz promatranih /pol/ objava, prema kojem je novinarstvo neodvojivo od širenja propagande i nametanja narativa, dok bi se ideja radikalnog širenja uloge novinara na sve građane mogla protumačiti pokušajem rušenja pozicije medija kao izvršitelja interesa dominantne klase. Pritom je ponovno važno istaknuti ograničenja ovih nalaza; broj referencija na normativne uloge u konačnici je malen, čime se ne može utvrditi vrijede li zaključci nalaza za cjelokupnu /pol/ zajednicu, a kamoli za radikalnu desnicu.

ZAKLJUČAK

Rad je za cilj imao utvrditi kakvo viđenje praksi i normativne uloge novinarstva imaju pripadnici radikalno desnih zajednica, na primjeru /pol/ zajednice, podforuma na forumu *4chan*. Uočene su poveznice s nadzornom i radikalnom ulogom novinarstva. Međutim, značajnije je utvrđivanje postojanja specifičnih normativnih poimanja novinarstva, od kojih se najviše istaknula naizgled humanistička i prosvjetiteljska vizija građanina novinara. Takvog je građanina, koji aktivno i samostalno sudjeluje u procesu stvaranja informacija, potrebno sagledati u kontekstu šire motivacije i ciljeva radikalne desnice. Važno je imati

na umu da radikalna desnica /pol/ zajednice takvim poimanjem nipošto ne potiče nastanak demokratskoga građanina, razvoj demokracije i pluralizma misli. Sukladno nalazima Devries (2021), jasna je subverzivno maliciozna tendencija da se poticanjem „slobodne” rasprave i „potrage za pravom istinom” postojeći dominantni narativ o politici i društvu sruši i zamijeni narativom radikalne desnice. Isticanjem svoga foruma kao slobodnijeg foruma za susretanje s pluralizmom identiteta i misli, radikalna desnica suptilno manipulira građanima, postepeno ih radikalizirajući svojom interpretacijom stvarnosti, koju prikazuju objektivnom, nepristranom i ispravnom. Čak i da njihov narativ nadvlada dominantni postojeći narativ, radikalna bi desnica, kao predstavnik političke strukture i sustava, svojim novinarstvom ponavljala iste obrasce ponašanja koje propisuju sadašnjem novinarstvu u demokraciji. Samim time uočena se razmatranja normativne uloge novinarstva nikako ne mogu svrstati pod nadzornu ili facilitativnu ulogu, jer one predstavljaju viđenja novinarstva kao reformističke i demokratske sile u društvu.

Literatura

- >Ahva, L. i Steensen, S. (2020). Journalism Theory. U K. Wahl-Jorgensen i T. Hanitzsch (ur.), *The Handbook of Journalism Studies* (str. 38–55). Routledge.
- >Bovan, K. i Mikašinović-Komšo, M. (2024). Beyond the Board: A Thematic Analysis of Political Actions From 4chan's /Pol/ Board. *Humanities and Social Sciences Communication*, 11, 642. <https://doi.org/10.1057/s41599-024-03033-1>
- >Boyce, G. (2008). The Fourth Estate. The Reappraisal of a Concept. U H. Tumber (ur.), *Journalism* (str. 66–88). Routledge.
- >Carpentier, N. (2011). *Media and Participation: A Site of Ideological-Democratic Struggle*. Intellect. https://doi.org/10.26530/OAPEN_606390
- >Christians, C. G., Glasser, T. L., McQuail, D., Nordenstreng, K. i White, R. A. (2009). *Normative Theories of the Media: Journalism in Democratic Societies*. University of Illinois Press.
- >Devries, M. (2021). Mobilized but Not (Yet) Recruited: The Case of the Collective Avatar. U M. Devries, J. Bessant i R. Watts (ur.), *Rise of the Far Right: Technologies of Recruitment and Mobilization* (str. 237–261). Rowman & Littlefield.
- >Donsbach, W. (2012). Journalists' Role Perception. U W. Donsbach (ur.), *The International Encyclopedia of Communication* (str. 2605–2610). Wiley.
- >Durham, M. G. i Kellner, D. (2001). *Media and Cultural Studies: Keywords*. Blackwell.
- >Figenschou, T. U. i Ihlebæk, K. A. (2018). Challenging Journalistic Authority: Media Criticism in Far-Right Alternative Media. *Journalism Studies*, 20(9), 1221–1237. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2018.1500868>
- >Figenschou, T. U. i Ihlebæk, K. A. (2019). Media Criticism from the Far-Right: Attacking from Many Angles. *Journalism Practice*, 13(8), 901–905. <https://doi.org/10.1080/17512786.2019.1647112>
- >Franklin, M. I. (2013). *Understanding Research: Coping with the Quantitative–Qualitative Divide*. New York: Routledge.
- >Haller, A., Holt, K. i de La Brosse, R. (2019). The 'Other' Alternatives: Political Right-Wing Alternative Media. *Journal of Alternative & Community Media*, 4(1), 1–6. https://doi.org/10.1386/joacm_00039_2
- >Hanitzsch, T. i Vos, T. P. (2016). Journalism Beyond Democracy: A New Look into Journalistic Roles in Political and Everyday Life. *Journalism*, 19(2), 146–164. <https://doi.org/10.1177/1464884916673386>
- >Hanitzsch, T. i Örnebring, H. (2019). Professionalism, Professional Identity, and Journalistic Roles. U K. Wahl-Jorgensen i T. Hanitzsch, T. (ur.), *The Handbook of Journalism Studies* (str. 105–122). Routledge.
- >Held, D. (1996). *Models of Democracy*. Polity Press and Stanford University Press.
- >Herman, E. S. i Chomsky, N. (2008). *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. The Bodley Head.

- >Hine, G. E., Onalapo, J., De Cristofaro, E., Kourtellis, N., Leontiadis, I., Samaras, R., Stringhini, G. i Blackburn, J. (2017). *Kek, Cucks, and God Emperor Trump: A Measurement Study of 4chan's Politically Incorrect Forum and Its Effects on the Web* (15. svibnja 2017). The 11th International AAAI Conference on Web and Social Media (ICWSM-17), Kanada. <https://doi.org/10.5281/zenodo.841769>
- >Holt, K. (2018). Alternative Media and the Notion of Anti-Systemness: Towards an Analytical Framework. *Media and Communication*, 6(4), 49–57. <https://doi.org/10.17645/mac.v6i4.1467>
- >Ihlebaek, K. A. i Figenschou, T. U. (2022). Knock, Knock! Right-Wing Alternative Media Is at the Door. U P. Ferrucci i S. A. Eldridge II. (ur.), *The Institutions Changing Journalism: Barbarians Inside the Gate* (str. 17–30). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003140399-3>
- >Jokubauskaitė, E. i Peeters, S. (2020). Generally Curious: Thematically Distinct Datasets of General Threads on 4chan/pol/. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*, 14(1), 863–867. <https://doi.org/10.1609/icwsm.v14i1.7351>
- >Ludemann, D. (2018). /Pol/Emics: Ambiguity, Scales, and Digital Discourse on 4chan. *Discourse, Context & Media*, 24, 92–98. <https://doi.org/10.1016/j.dcm.2018.01.010>
- >Mikašinić-Komšo, M. (2022). Poduzetnici ili križari javnih politika? Političko djelovanje ekstremističkih zajednica u kontekstu modela višestrukih tokova. *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 19(1), 135–158. <https://doi.org/10.20901/an.19.09>
- >Mosco, V. (1996). *The Political Economy of Communication: Rethinking and Renewal*. Sage.
- >Mountford, J. (2018). Topic Modelling the Red Pill. *Social Sciences*, 7(3), 42. <https://doi.org/10.3390/socsci7030042>
- >Nerone, J. (1995). *Last Rights: Revisiting Four Theories of the Press*. University of Illinois Press.
- >Siebert, F. S., Peterson, T. i Schramm, W. (1984). *Four Theories of the Press: The Authoritarian, Libertarian, Social Responsibility, and Soviet Communist Concepts of What the Press Should Be and Do*. University of Illinois Press. <https://doi.org/10.5406/j.ctv1nhr0v>
- >Shifman, L. (2013). Memes in a Digital World: Reconciling with a Conceptual Troublemaker. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 18(3), 362–377. <https://doi.org/10.1111/jcc4.12013>
- >Thorleifsson, C. (2022). From Cyberfascism to Terrorism: On 4chan/Pol/ Culture and the Transnational Production of Memetic Violence. *Nations and Nationalism*, 28(1), 2286–301. <https://doi.org/10.1111/nana.12780>
- >Waltz, M. (2005). *Alternative and Activist Media*. Edinburgh University Press.
- >Zannettou, S., Caulfield, T., De Cristofaro, E., Kourtellis, N., Leontiadis, I., Sirivianos, M., Stringhini, G. i Blackburn, J. (2017). The Web Centipede: Understanding How Web Communities Influence Each Other Through the Lens of Mainstream and Alternative News Sources. *IMC '17: Proceedings of the 2017 Internet Measurement Conference*, 405–417. <https://doi.org/10.1145/3131365.3131390>
- >Zannettou, S., Caulfield, T., Blackburn, J., De Cristofaro, E., Sirivianos, M., Stringhini, G. i Suarez-Tangil, G. (2018). On the Origins of Memes by Means of Fringe Web Communities. *IMC '18: Proceedings of the Internet Measurement Conference*, 188–202. <https://doi.org/10.1145/3278532.3278550>
- >Zannettou, S., Finkelstein, J., Bradlyn, B. i Blackburn, J. (2020). A Quantitative Approach to Understanding Online Antisemitism. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*, 14(1), 786–797. <https://doi.org/10.48550/arXiv.1809.01644>
- >Zelizer, B. (2013). On the Shelf Life of Democracy in Journalism Scholarship. *Journalism*, 14(4), 459–473. <https://doi.org/10.1177/1464884912464179>

WE ARE ALL JOURNALISTS: ANALYSIS OF THE RADICAL RIGHT PERCEPTION OF JOURNALISTIC PRACTICES AND NORMATIVE ROLES: THE CASE OF THE 4CHAN FORUM

Matej Mikašinović Komšo

ABSTRACT *The paper examines the radical right-wing understanding of journalistic practices and normative roles. After presenting the normative roles of journalism (monitorial, facilitative, radical, and collaborative), and the radical right 4chan forum (its subforum Politically Incorrect), a qualitative content analysis of /pol/ user posts is conducted. The analysis identified the presence of a negative perception of contemporary journalism practices, highlighting the belief that true journalism is dead, accusations that journalism spreads propaganda and fake news, and that it is subordinated to the interests of Jews, globalists, and capitalists, along with calls for violence against journalists. The presence of considerations on the normative role of journalism was also established, showing the greatest similarity to the monitorial and radical roles, especially regarding the provision of information and opening of two-way communication between authorities and citizens. The most important finding of the analysis is the confirmation of the existence of specific normative insights of the radical right /pol/ – emphasis on the radical vision of the citizen as a journalist, propaganda as the essence of journalism, and journalism as a battleground for narratives.*

KEYWORDS

4CHAN, FAR RIGHT, JOURNALISM, MEDIA, NORMATIVE ROLES

Author's note _____

Matej Mikašinović-Komšo :: Fakultet političkih znanosti, Sveučilišta u Zagrebu ::
komshov@gmail.com